

İsmail Hakkı Tekçe (1892-1975)

İsmail Hakkı Bey, 18 Haziran 1892'de İstanbul Üsküdar'da doğdu. Babası, Binbaşı Rusçuklu Mehmet Efendi, annesi ise Firdevs hanımdır. Zeliha Mediha ve Hatice isminde iki kız kardeşi vardır. İsmail Hakkı Bey, eğitim hayatına mahalle mektebinde başlamış, daha sonra Paşakapısı ve Topkapı Rüştiyelerinde okumuş ve 1910 yılında Kuleli Askeri İdadisi'ne girmiştir. Buradan 27 Temmuz 1912'de teğmen rütbesiyle mezun olarak 10 uncu Kolordu Komutanlığı emrine verilmiştir.

Piyade subayı olarak ordu saflarına katılan İsmail Hakkı Bey, Kolordu merkezi olan Erzincan'a ulaşmasından hemen sonra geçici olarak 10 uncu Kolordu'ya bağlı 31 inci Fırka'nın emrine verilmiştir. İsmail Hakkı Bey'in Erzincan'da göreve başlamasından yaklaşık bir buçuk ay sonra, Balkan Savaşı çıkmış ve O da cepheye gönderilmiştir.

İsmail Hakkı Bey, 25 Ekim 1912'de 10 uncu Kolordu 30 uncu Fırka emrine verilerek Çatalca, Gelibolu ve Bolayır'da Bulgar birliklerine karşı savaşmıştır. Daha sonra Büyük Derbent civarında emrine verilen 100 kişilik bir kuvvet ile eşkiya takibinde bulunmuştur. Gelibolu'da iken Atatürk'ü ilk defa Genel Kurmay Birinci Şube Müdürü olarak tanımıştır. 1913 yılı aralık ayında Fırka terhisi için Gelibolu'ya dönmüş ve buradan terhis edilmiştir.

30 Mart 1914'te Sivas'a hareket emri almış ve 17 Nisan'da Sivas'a ulaşmıştır. Birinci Dünya Savaşı'nın başlaması üzerine Tedarik-i Vesait Nakliye Komisyonu'na üye olarak atanmıştır. Buradan Giresun civarındaki Karlıkaya mevkiine 10 uncu Kolordu 36 ıncı Tümeninde ve 3'üncü Kafkas Tümeninde görevlendirilmiştir. 17 Ekim 1914'te Karlıkaya'dan Doğu Cephesi'ne gönderilmiş ve Erzurum-Pasinler'de 9 Aralık 1914'te Kale Boğazı saldırılarını gerçekleştirmiştir. 1915 yılının ilk günlerinde 108 inci Alay içerisinde takım komutanlığı emrine atanmıştır. Sarıkamış muharebelerine katılmış ve sonrasında Cevizlik civarında eşkiya takibinde bulunmuştur. Fırkası lağvedilince 3. Kafkas Fırkası emrine verilmiştir. Buradan da Kumandanlığını Deli Halit Paşa'nın (Karsıalan) yaptığı 19. Fırka Erkan-ı Harbiye 1. Şubesine görevlendirilmiştir.

Yarbay Halit Paşa (Deli Halit Paşa) emrinde Millî Mücadele kadrolarına hizmet etmeye başlayan İsmail Hakkı Bey, bu tarihten sonra verilen bütün emirleri sorgusuz sualsiz yerine getirmeye başlamıştır. Bu görevlerden bir tanesi de Millî Mücadele karşıtı ve Padişahın Trabzon'daki sadık ve güvenilir adamı Vali Mehmet Galip Bey'in etkisiz hale getirilmesi görevidir.

22 Eylül 1919 tarihli gizli bir telgrafla Trabzon Valisi Galip Bey'in tutuklanması görevini bizzat Mustafa Kemal Paşa'dan alan Halit Bey, yanına sadık subaylarından İsmail Hakkı Bey'i ve bir takım asker alarak Erzurum'dan yola çıkmış ve 24 Eylül 1919 sabahı Ardasa Kasabası'nda bulunan Vali Galip Bey'i tutuklayarak Erzurum'a getirmiştir. İsmail Hakkı Bey, valiyi tutuklama emrinin Halit Bey tarafından bizzat kendisine verildiğini söylemektedir.

İsmail Hakkı Bey, 3. Kafkas Fırkası emrindeyken Hart İsyanı patlak vermiştir. Kolordu Komutanı Kâzım Karabekir Paşa, gittikçe tehlikeli bir vaziyet alan bu isyanı bastırmak için Erzurum'dan Rüştü Bey'in tümeninden bir taburu, Trabzon'dan da Yarbay Halit Bey komutasındaki Kafkas Tümeni'ni ve 29. Alay Komutanı Ali Rıza Beyi, 24 Aralık 1919'da Şeyh Eşref'in üzerine gönderdi. İsmail Hakkı Bey, birliğinin başında bizzat çatışmaların içinde görev almıştır. İki gün süren çatışmalar sonucunda isyan bastırılmış, isyanın lideri Şeyh Eşref'le birlikte adamlarının birçoğu öldürülmüştür.

İç isyanların arttığı günlerde Mustafa Kemal Paşa şahsi muhafız ihtiyacı hissetmiş ve 8 Aralık 1919'da Şark Cephesi

Kumandanı Kâzım Karabekir Paşa'ya "Zata Mahsustur" kaydı ile bir telgraf göndererek Yarbay Halit Bey'i istemiştir. Halit Bey'in gönderilmesinin Ermeni harekâtında zaaf meydana getireceği gerekçesiyle Karabekir tarafından kabul edilmemiştir. Bunun üzerine Mustafa Kemal Paşa, Karabekir Paşa'yı devre dışı bırakarak Halit Bey ile bizzat yazışarak bu ihtiyacı giderme yolunu seçmiştir. Halit Bey, emrinde görev yapan Üsteğmen İsmail Hakkı Bey'in istenen vasıflara uygun olduğunu ve kendisini görevlendirdiğini bildirmiştir.

Karakol Cemiyeti'ne bağlı olan Halit Bey, Ankara'ya gitmeden önce İsmail Hakkı Bey'e gizli bir görev verir. Bu görev Anadolu'da Millî Mücadele'ye şiddetli muhalefet eden ve Anadolu halkını aleyhte kışkırtan Peyam-ı Sabah baş muharriri aynı zamanda eski dahiliye nazırı da olan Ali Kemal'e suikast düzenlemektir. İsmail Hakkı Bey, Ankara'ya geçmeden önce İstanbul'a geçer ve kendisine verilen görevi ifa etmek için hazırlıklara girer. Ancak bazı istenmeyen olaylar yüzünden Ali Kemal'e suikastı gerçekleştirememiştir. İsmail Hakkı Bey anılarında, "gizli görev" olarak bahsettiği bu görevi başaramamasına "talihsiz bir tesadüfün" sebep olduğunu söylemektedir. İsmail Hakkı Bey, Karakol Cemiyeti aracılığıyla Anadolu'ya geçer ve Ankara'ya ulaşır. 17 Nisan 1920'de Mustafa Kemal Paşa'nın emrinde refakat subaylığı görevine başlar.

17 Temmuz 1920'de Çerkez Ethem'in Ankara'ya gelip Büyük Millet Meclisi üyelerine ve Mustafa Kemal Paşa'ya karşı tehditkâr bir tutum takınması üzerine Milli Müdafaa Vekili Fevzi Paşa'nın emriyle İsmail Hakkı Bey, bir muhafız takımı kurmakla görevlendirildi. Refakat subayı Üsteğmen İsmail Hakkı tarafından, 18 Temmuz 1920 tarihinde, cepheye sevk edilmek üzere gelen erlerden seçilerek dokuz mangalık bir takım oluşturuldu ve Büyük Millet Meclisi Muhafız Takımı teşkil edilmiş oldu. İsmail Hakkı Bey, anılarında Meclis Muhafız Takımı'nın kurulduğu 18 Temmuz 1920 tarihini hayatının en mutlu günü olduğunu söylemektedir.

Takım kısa bir süre sonra bölük, 17 Ekim 1920 tarihinde de Mustafa Kemal Paşa'nın emriyle 3 Piyade bölüğünden meydana gelen Büyük Millet Meclisi Muhafız Taburuna dönüştürüldü. 20'nci Kolordunun Süvari Alayından istasyon mevkiinde bulunan Makinalı Tüfek Takımı, bölüğe dönüştürülerek bu tabura bağlandı. Karargâh merkezi de burası oldu. Kuruluşunu ve örgütlenmesini tamamlayan Meclis Muhafız Taburu, Batı Cephesinde gelişen durum karşısında Meclis Başkanı Mustafa Kemal Paşa tarafından 29 Mart 1921 günü saat 17.55'te cepheye sevk edildi.

İnönü muharebelerinin kazanılmasında çok önemli görevleri yerine getiren Muhafız Taburu, Bozhöyük'teki 5 inci Kafkas Tümeni emrine verilmiştir. 15 Nisan 1921'de 5 inci Kafkas Tümeni ile, güney cephesinde yapılan muharebelere katılan Meclis Muhafız Taburu mevcudunun 1/3'ünü şehit vermiş ve canı pahasına muharebenin seyrini değiştirmiştir. Daha sonra 3'üncü Grup Komutanlığı emrinde görülen Meclis Muhafız Taburu cepheye birliklerin yer değiştirmesi nedeniyle Tavşanlı Caddesi ile Gümüşdere arasındaki bölgede, İne Köyü'nün doğusundaki hattı savunmuştur. İsmail Hakkı Bey, Meclis Muhafız Taburu ile haziran ayı başına kadar Kütahya'da kalmış ve buradaki durumu Mustafa Kemal Paşa'ya çektiği telgraflarla rapor etmiştir. Meclis Muhafız Taburu, üstüne düşen görevi layıkıyla yerine getirmiş ve İnönü Muharebelerindeki başarılarından dolayı Mustafa Kemal Paşa'nın tebrikine ve taltiflerine mazhar olmuştur.

İnönü Muharebelerinin Türk Ordusunun kesin zaferiyle sonuçlanmasından sonra Batı Cephesi'nde bir durgunluk dönemi yaşanmaya başlamıştı. Bu durgunluk ardından büyük felaketler getirmiş tarihte "Kütahya-Eskişehir Muharebeleri" diye adlandırılan ve 8 Temmuz-25 Temmuz tarihleri arasında aralıksız devam eden Yunan saldırıları Millî Mücadelenin en acı mağlûbiyetini yaşatmıştı. Bu beklenmedik bozgun cepheye olduğu gibi, cephe gerisinde de paniğe yol açmıştı. Hatta Yunan birliklerinin Ankara yakınlarına, Polatlı-Haymana hattına gelmeleri, halk arasında büyük bir telâşa sebebiyet vermiş, Doğuya doğru göçler başlamıştı. Bu arada Meclis'in Kayseri'ye taşınması bile söz konusu

olmuştu. İsmail Hakkı Bey, o günlere ait anılarında bozgunundan İsmet Paşa'yı sorumlu tutmakta ve gelişen olayları şöyle anlatmaktadır:

Paşa, meclisin taşınma hazırlıklarını duyunca çok üzüldü. Meclis ise bu yenilgiden adeta onu sorumlu tutuyordu. Bu durumda Genelkurmay

Başkanı Fevzi Çakmak Paşa, vaziyeti mecliste uzun uzun anlatarak: "Bir sorumlu varsa o da benim" diyerek meclisi yatıştırmıştı.

Fakat Mustafa Kemal Paşa da Fevzi Paşa da biliyorlardı ki Eskişehir'de gereksiz yere Yunan kuvvetlerine saldırıya kalkan İsmet Paşa sorumlu idi.

Onun bu kararını kendi emrindeki komutanlar, hatta kendi kurmay başkanı bile doğru bulmamışlardı, ama emir emirdi, yapılacaktı, yapıldı, yenildik.

Mustafa Kemal Paşa, 4 Ağustos 1921'de Başkumandanlık Kanunu'nun çıkması sonrasında, bizzat ordunun başına geçmiş ve savaş hazırlıkları başlamıştı. Olmak ya da olmamak mücadelesi içinde Sakarya Muharebeleri başlamıştı. İsmail Hakkı Bey, o zor günleri taburunun başında değil, refakat subayı olarak cephede Mustafa Kemal Paşa'nın yanında geçirmiştir. Ordu içindeki rütbeli subayların büyük çoğunluğunun kaybedildiği, ekonomik durumun da iyice kötüleştiği ve bir yokluk durumuyla karşı karşıya kalındığı o günleri hatırladıkça gözlerinin yaşardığını söylemektedir.

Sakarya Muharebeleri dönüşünde İsmail Hakkı Bey boş durmamış, Kafkas Cephesi'nde bir takım istihbarat çalışmalarında ve gizli görevlerde bulunmuştur. Bunlardan bir tanesi de Enver Paşa'ya sıkı sıkıya bağlı olan ve Trabzon'dan Ankara'yı tehdit eden, birçok faili meçhul cinayetin sorumlusu görülen Yahya Kâhya'nın susturulması görevidir. Yahya Kâhya gizlice Anadolu'ya gelmek ve Anadolu'daki idareye el koymak niyetinde olan Enver Paşa'nın Trabzon'daki sağ kolu idi ve güçlü bir çetesi vardı. İstihbaratçıların ele geçirdiği belgelerde darbe yapma planlarının olduğu ortaya çıkmıştı. Bu yüzden etkisi hale getirilmesi gerekiyordu ve bu görev İsmail Hakkı'ya verildi. Bu da gizli bir görevdi. Çünkü, Yahya Kâhya'nın etkisiz hale getirilmesi için Trabzon'a birlik gönderilemiyordu; fakat Büyük Taarruz öncesi Ankara'nın Trabzon'a birlik göndermek gibi bir tasarrufu ve lüksü yoktu. Bütün birlikler Milli Mücadele tarihinin en büyük bir saldırısı için hazırlanıyordu. Bu yüzden bu işi gizlice halletmek için İsmail Hakkı Bey görevlendirildi. İsmail Hakkı Bey anılarında yanına Topal Osman'ın iki fedaisini de alarak Trabzon'a gittiğini ve Yahya Kâhya'yı etkisiz hale getirdiğini itiraf etmiştir. İsmail Hakkı Bey, Büyük Taarruz'un ardından 31 Ağustos 1922 tarihi itibarıyla Binbaşılığa terfi etmiş ve Tabur Komutanı olarak hizmetlerine devam etmiştir. Bu hizmetlerden bir tanesi de Topal Osman'ın etkisiz hale getirilmesidir.

27 Mart 1923 Salı gecesi, Mecliste İkinci Grup önderlerinden Trabzon Mebusu Ali Şükrü Bey, birdenbire ortalıktan kaybolmuş ve yapılan araştırma ve soruşturma neticesinde Ali Şükrü Beyin bir cinayete kurban gittiği, cinayetin failinin Topal Osman Ağa olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun üzerine Mustafa Kemal Paşa Muhafız Birliği Komutanı İsmail Hakkı Bey'i yanına çağırarak Topal Osman'ın ele geçirilmesi için emir verdi. İsmail Hakkı Bey'in emrindeki Meclis Muhafız Taburu, 1/2 Nisan 1923 gecesi Topal Osman ve çetesini abluka altına almış, yarım saat süren bir çarpışma sonrasında 12 adamı ile Topal Osman ölü olarak ele geçirilmiş ve olay böylece sona ermiştir.

İsmail Hakkı Bey, askerlik mesleğini çok sevmektedir ve mesleğinin gereklerini tavizsiz bir şekilde yerine getirmiştir. Askerlik mesleğinin disiplinli, düzenli ve tavizsiz bir şekilde kurallara uymayı gerektiren yaşam anlayışına sıkı sıkıya bağlıdır. Her sabah erken kalkmakta ve yürüyüşe çıkmakta, yolda rastladıklarını selamlamakta, selam vermeyenleri de

çok sert bir şekilde uyarmaktaydı. Ancak bu aşırı kuralcılık ve disiplinli yaşam onu asabi bir şahsiyet haline getirmiş; bazen iradesini kaybettirecek dereceye varmıştır. Şöyle ki, 1936 yılı Nisan ayında Atatürk'ün korunmasıyla görevli Basri isimli bir polis memuruna selamlaşma hassasiyeti yüzünden ağır hakaretlerde bulunduğu, ağır küfürler ettiği ve tartakladığı, hatta polis memurunun bu darp olayından dolayı 15 gün istirahat raporu aldığı, ayrıca bu olay üzerine polis teşkilatıyla küçük bir kriz yaşandığı tutanaklara bile geçmiştir.

Muhafız Taburu Komutanı olarak görevine devam eden İsmail Hakkı Bey, 4 Mayıs 1937'de Dersim harekâtına katılmıştır. 7 Mayıs 1937 tarihinden itibaren Dersim İsyanı'nın bastırılmasında çok kritik roller üstlenmiştir. Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk ve Başbakan İsmet İnönü, Dersim İsyanı'nın bastırılmasındaki başarısından dolayı Meclis Muhafız Taburu Komutanı İsmail Hakkı Bey'i tebrik etmişlerdir. Dersim harekâtı bastırıldıktan sonra İsmail Hakkı Bey, 4 Ekim 1937'de Ege Manevrası'na katılmak üzere İzmir'e hareket etmiştir.

İsmail Hakkı Bey, Atatürk'ün sağlığında hep yüksek itibarlı bir subay olmuş ve O'nun yanından yani başkentten ayrılmamıştır. Fakat Atatürk'ün ölümünden sonra itibar kaybına uğramış, Ankara'dan uzaklaştırılmış ve bunu da şikayetler halinde Meclise yansıtmıştır. Muhafız Taburu Komutanlığından alınarak 9 Mayıs 1940'da Çatalca'da 64 üncü Tugay'da görevlendirilmiştir. Burada Ege Bölgesi'nden gelen birlik ve destek unsurları ile alınan ihtiyatlarla İsmail Hakkı Tekçe komutasında 64 üncü Tümen teşkil etmiştir. 1942 yılında Tuğgeneralliğe yükseltilmiş ve Çatalca Tahkim Komutanlığı'na atanmıştır. 11 Temmuz 1945 tarihinde Çatalca Tahkim Komutanlığı'ndan 61. Tümen Komutanlığı'na atanmış ve 21 Aralık 1948 tarihinde 61. Tümen Komutanlığından 1. Avcı Tümeni Komutanlığı'na ataması yapılmıştır. Nihayetinde 8 Şubat 1950 tarihinde 1. Ordu Teftiş Kurulu'na atanmış ve 1951 yılında Tümgeneral olarak emekli olmuştur.

17 Nisan 1920'de "Refakat Subayı" olarak göreve başlayan ve 10 Kasım 1938'e kadar Muhafız Taburu Komutanı olan ve Atatürk'e hizmet eden İsmail Hakkı Bey, Atatürk'ün hemen hemen bütün seyahatlerine katılmıştır. Bu kadar çetin ve yoğun çalışma yaşamından dolayı, özel hayatına gereken önemi verememiş ve uzun yıllar evlenmemiştir. 1930'un sonlarına doğru Emine Samiye Hanım ile evlenmiş ve bu evlilikten Türkân isminde bir kızı olmuştur. Askerlikteki tutum ve davranışları sivil hayatına da sirayet etmiş disiplin, kurallara istisnasız bağlılık ve programlı yaşam sivil hayatının da temel prensipleri olmuştur. Bütün hayatı boyunca Osmanlıcaya karşı öz Türkçeyi savunmuş, milliyetçi hatta Turancı bir duruş sergilemiştir.

İsmail Hakkı Bey'in göze çarpan bir başka özelliği de spora olan düşkünlüğüdür. Sporun her türüsüne ilgisi ve alakası vardı. Onun spora düşkünlüğü yalnızca ilgi seviyesinde kalmamış; kurucusu olduğu Muhafız Alayı ile birçok sportif faaliyet gerçekleştirmiştir. Şöyle ki İsmail Hakkı Bey, Mustafa Kemal Paşa'nın emri ile 18 Temmuz 1920'de Muhafız Alayı Spor Kulübü'nü kurmuş ve kulübün ismi 1 Haziran 1923'te Muhafızgücü Kulübü'ne dönüştürülmüştür. Bordo-beyaz renkli olan kulüp, cumhuriyetin ilanından sonra büyük gelişme göstererek futbol, atletizm, basketbol, binicilik, bisiklet, güreş, voleybol gibi spor dallarında sayısız şampiyonluklar kazanmıştır. Futbol şubesi 1927 ve 1930'da Ankara şampiyonu olurken, basketbol şubesi de 1973- 1974 sezonunda Türkiye Basketbol Ligi'nde şampiyon olmuştur. Ayrıca kulüp bünyesinde birçok ünlü asker sporcu da yetişmiştir.

İsmail Hakkı Bey, Atatürk'ü daha Balkan Savaşları'nda tanımıştı. Ancak dostluklarının Nisan 1920'den itibaren yani refakat subaylığı ile başladığını söyleyebiliriz. Bu dostluk, hiçbir zaman bozulmamış, her iki taraftan da sonuna kadar, hiçbir hanel getirilmeden devam ettirilmiştir. Nihayetinde bu dostluk Atatürk'ün yakalandığı amansız hastalık ve arkasından gelen vefatla birlikte son bulmuştur. Tekçe, nasıl hayatının en mutlu gününün Atatürk'ü tanıdığı gün ise

hayatının en acı gününün de Atatürk'ün vefat ettiği gün olduğunu söylemektedir. Tekçe o acı günü anılarında şöyle anlatmaktadır:

.... 9'u 5 gece Atatürk öldü!

Hepimiz hıçkıra hıçkıra ağlıyorduk. Mehmet Kamil, Mim Kemal'in omzuna yaslanmış perişan haldeydi. Önce Hasan Rıza Atatürk'ün elini öptü; sonra

ben 'Bir tarih kapandı' diyerek elini öptüm ve yorganın altına soktum. Bütün dünyayı ve memleketi sarsan heyecan burada bitiyordu.

Birkaç dakika sonra odaya Salih Bozok geldi; manasız gözlerle ve garip bakışlarla baktı. Daha önce hepimize söylemişti. 'Atatürk ölürse ben intihar

ederim!' demişti. Fakat o anda hepimiz o sözü unutmuştuk. Sonra aşağıya indi. Benim odama girmiş ve tabancasını çekerek kalbine ateş etmiş.

Hemen aşağıya koştuk; Mim Kemal yetişti. Kurşun iyi bir tesadüf sonucu kalbine isabet etmemişti. Uzun süre yaşadı ve kalp sektesinden öldü.

Artık Atatürk yoktu. Ama ben bugünlere hep onun varlığını yaşayarak geldim. Yoksa....

...ve ağlıyorduk!...

Atatürk kendisine oldukça değer vermekte, onu kendi aile fertleri arasında görmektedir. Bu yüzden kendisine 1934 ve 1936 yıllarında Orman Çiftliği'nde bahçe ve arazisi olan ev ile Balgat'ta tarla bağışladığını vasiyetinde bildirmiştir.

İsmail Hakkı Bey, soyadı kanununun çıkmasından sonra Tekçe soyadını almış, uzun yıllar süren ve başarılarla dolu olan vatan hizmetinde Harp, Gümüş Liyakat ve Kıdem zamları taltiflerine layık görülmüştür. Elde ettiği taltifler şunlardır:

- 12.03.1332 (1916) tarihli 1069 numaralı 1 sene kıdem zammı
- 15.12. 1332 (1916) tarihli 350 numaralı 10. Kolordu Komutanlığı emriyle kıdemine 9 ay zam yapılması
- 05.10.1337 (1921) tarihinde Sakarya Muharebelerindeki hizmetlerinden dolayı Müdafaa-i Milliye Vekâletince 4881 ve 4882 numaralı Büyük Millet Meclisi Takdirnamesi
- 29.10. 1337 (1921) tarihli Müdafaa-i Milliye Vekâlet'inin önerisiyle Büyük Millet Meclisi tarafından 11899 numaralı takdirle 8200 kuruş taltif.
- Harp Liyakat Madalyası
- Fevkaladeden Binbaşılığa Terfi
- İstiklal Madalyası.

Uzun yıllar boyunca devam eden yoğun mücadeleler sonunda sakin bir yaşam sürmeyi tercih eden General İsmail Hakkı Tekçe, emekliye ayrıldıktan sonra anılarını kaleme almış ve anıları 10 Kasım 1968 tarihli Milliyet ve 10 Kasım 1977 tarihli Günaydın gazetelerinde yayınlanmıştır. 83 yıl ömür süren Tekçe, İstanbul'da 5 Ekim 1975 yılında hayatını kaybetmiş ve Zincirlikuyu Mezarlığı'na defnedilmiştir.

İsmail AKBAL

KAYNAKÇA

ATATÜRK, Mustafa Kemal, **Nutuk**, C.I-II, TTK Yay, Ankara, 1989.

AKBAL, İsmail, "Komitacı Eylemlerin Son Temsilcisi General İsmail Hakkı Tekçe ve Faaliyetleri", **Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi**, Yıl: 7, S:13, Bahar 2011, sf.70-102.

Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı Tarihçesi, Yay. Haz: Tertip Heyeti, yy, Ankara, 1985.

Cumhuriyet

KARABEKİR, Kâzım, **İstiklal Harbimiz**, YüceYay, İstanbul, 1990.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Celse Zabıtları, 19. Birleşim, 15.12.1950

KILIÇ ALİ, **Kılıç Ali Hatıralarını Anlatıyor**, Sel Yay, İstanbul, 1955.

OKAY, Vahap, **Anadolu Konuşuyor**, 3'üncü Kitap, yy, İstanbul, 1986.

PULUR, Hasan, **İsmail Hakkı Tekçe'nin Kısa Hayat Hikâyesi "Masal Sevmem"**, Muhafızı Atatürk'ü Anlatıyor, Kaynak Yayınları, İstanbul, 2000.

TEKÇE, İsmail Hakkı, "Hayatımın En Mes'ut Ânı", Hayat **Tarih Mecmuası**, Ağustos 1972.

KKK Arşivi, 328-C-334, İsmail Hakkı Tekçe Dosyası.

Günaydın

Milliyet

**KKK Arşivindeki resmi,
tercüme-i hal
dosyasında**

Sol arkada

28/11/2023 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/ismail-hakki-tekce-1892-1975/?pdf=3908> adresinden erişilmiştir